

“Cun l’emprema plievgia tuorn’jeu a casa

In di ella veta da Samuel Cissé, in buob da 13 onns da Burkina Faso

“Jeu diermel giun plaun sin in sac vit. Allas sis level jeu e solvel, panetscha e ris ch’ei restau da tscheina. Allas 7 mon jeu per aua: quater ga mon jeu tier ils Tricycles, ils vehichels da treis rodas che tranporteschan l’aua siador dil cuolm. Miu patrùn dat a mi ils daners per l’aua. Mintgaga port’jeu in canister plein aua sin miu tgau. Quel cuntegn 20 liters. Quei ei fetg grev. Nus havein negina via. Dapertut ha ei crappa aschia che jeu scarpetschel trasora puspei. L’aua druvein nus per beiber e per cuschinar.

Jeu mez hai decidiu da vegnir cheu a luvrar duront las vacanzas da scola. Jeu hai entschiet cheu ad Alga avon 15 dis. Senza valischa. Jeu hai mo la vestgadira ch’jeu hai en. Entuorn 20’000 umens cavan aur a maun en quella mina. Las ruosnas ein tochen 140 m profundas.

Jeu sai buca cu jeu sun naschius. Mo jeu mon ella quarta classa, pia hai jeu ca. 13 onns. Jeu vegn d’ina famiglia da purs cun tschun affons. Nus habitein a Kong Pela, in vitg ch’ei 14 km naven da cheu. Miu frar grond ei era cheu. Ali ha 16 onns e lavura vid la schirella sper ina ruosna.

Allas 8 mon jeu ad encurir lenna. Quella ei fetg scarta. Sch’ei vul enqualga buca pigliar fiug, segidel jeu cun empau strom.

Suenter gnanc in’ura buglia l’aua dalla vanaun. Gl’emprem mettel jeu en la fava, lu aschunt’jeu ris ed empau sal ed ieli. Jeu cuschinel per la gruppa da miu patrùn. En tut ei quei 24 umens. Zacons dad els ein adina giu ella ruosna vid il cavar. La maglia transportein nus giuaden cun agid dalla schirella.

Jeu sun gia staus inaga tochen 40 m giu en la ruosna. La lavur giu leu ei fetg prigulusa. Ei dat adina puspei disgrazias e mortoris. Tuttina vegnel forsa era jeu in di a cavar aur ella mina. Il pli bugen vegness jeu denton patrùn.

Con ch’jeu vegnel a gudignar sai jeu buc. Bia vegn quei buca ad esser, pertgei il patrùn vegn a trer giu a mi ils cuosts per spisa e dunsena ed era per la caultscha ch’el ha cumprau per mei.

Era il suentermiezdi hai jeu dad ir per aua. Enqualga vegn in bien cumpogn cun mei. Quel hai jeu empriu d’enconuscher cheu. El ha 16 onns e lavura vid in’altra cava. Al-las 16.00 uras entscheiv’jeu a preparar la tscheina: ris e fava.

Tscheina dat ei allas 18.00 h. In’ura pli tard mon jeu a letg. Jeu sun adina fetg staunchels.

Mo detg sincer : Ella mina dat ei nuot che plai a mi. Jeu bargess il pli bugen. Mo jeu stoi esser ferms. Jeu hai nuota in frar ch’ei cheu. Ali hai jeu mo inventau. Quei dat a mi empau segirtad. Jeu lasch encrescher per mia mumma.

Miu bab ei morts. Miu aug ha priu nus e nossa mumma tier el. Mo el ei buca buns cun nus. El vul buca segidar pli cun nus, perquei dat el a nus in toc terren. Lu havein nus da mirar sez per nus.

Daners ei zatgei impurtont per haver quitau per la famiglia e saver studegiar. Mia paga drov’jeu per pagar la scola ed ils cudischs, denton era per semenza. En cuort entscheiva il temps da plievgia. Cura che quei temps entscheiva, mon jeu a casa per segidar sil funs. Ina zappa havein nus. Cun quella semtg’jeu nies terren. E cu jeu hai avunda daners, vegn jeu a prender a tscheins in tractor.

*il num ei midaus